

A treia olimpiadă de lingvistică Asia-Pacific

28 martie – 11 aprilie 2021

Probleme

- Ascultați cu atenție supraveghetorii și urmați instrucțiunile lor.
- Timpul de lucru efectiv este de 5 ore. Setul de probleme are 8 pagini și conține 5 probleme. Puteți rezolva problemele în orice ordine.
- În timpul concursului este interzisă folosirea oricăror dispozitive electronice, materiale scrise sau tipărite, precum și orice ajutor din exterior.
- Dacă aveți întrebări în legătură cu oricare dintre probleme, ridicați mâna și întrebați unul dintre supraveghetori. Supraveghetorul va consulta membrii juriului înainte de a vă răspunde.
- Reguli pentru redactarea soluțiilor
  - Nu copiați enunțurile problemelor.
  - Rezolvați fiecare problemă pe o foaie (sau foi) separată (separate).
  - Folosiți doar fața foii de răspuns (nu scrieți și pe verso).
  - Pe fiecare foaie de răspuns scrieți-vă numele, numărul problemei și numărul foii de răspuns. Dacă folosiți mai multe foi pentru rezolvarea unei singure probleme, acestea trebuie numerotate consecutiv. De exemplu:

Nume	...
Problema nr.	5
Pagina nr.	1 / 3

Nume	...
Problema nr.	5
Pagina nr.	2 / 3

Nume	...
Problema nr.	5
Pagina nr.	3 / 3

(însemnând prima, a doua și a treia foaie (din trei) pentru a cincea problemă.)

Altfel, rezultatele voastre ar putea fi atribuite în mod greșit unui alt participant.

- Dacă nu se specifică altfel, trebuie să descrieți toate modelele sau regulile pe care le-ați identificat în date. În caz contrar, soluția voastră nu va primi punctajul complet.

Setul de probleme trebuie ținut confidențial până la publicarea acestuia pe pagina oficială a APLO <https://aplo.asia>. Este interzisă divulgarea sau discutarea problemelor online până la acea dată.

Problema nr. 1 (20 de puncte). Mai jos sunt date câteva propoziții în **limba I** și traducerea lor posibile în limba română:

1. **emanuellu mamaku canamma ŋammu ŋalku-nu**
Emanuel a mâncat oul lor (PL) pentru tată.
2. **maļuŋŋu canaŋa ŋalku-naŋi**
Cangurul îi mănâncă pe ei (PL).
3. **mamaku papaŋŋu ŋupalimma mariaŋa ilunta-nu**
Câinele tatălui a omorât-o pe Maria pentru voi (DU).
4. **ŋali ŋuramma pica-ŋu**
Noi (DU) am venit pentru voi (PL).
5. **ŋanaŋa ŋuramma mukuri-ŋu**
Noi (PL) v-am iubit pe voi (PL).
6. **ŋanaŋa papaku ŋuŋcu ilunta-nu**
Noi (PL) am omorât mama câinelui.
7. **ŋuŋcuku maļu ŋalimma ciciku paka-naŋi**
Cangurul mamei aleargă pentru copilul nostru (DU).
8. **ŋuŋcuku mama canamma mukuri-ŋaŋi**
Tatăl mamei îi iubește pe ei (PL).
9. **ŋuntu ŋanaŋamma papaku mukuri-ŋaŋi**
Tu iubești câinele nostru (PL).
10. **ŋuntu pulamma mama ŋa-ŋu**
Tu l-ai văzut pe tatăl lor (DU).
11. **pula mamaku maļu u-ŋi**
Ei (DU) dau cangurul tatălui [=al tatălui].
12. **naomiŋa pica-ŋu**
Naomi a venit.
13. **naomilu canaŋa ilunta-naŋi**
Naomi îi omoară pe ei (PL).
14. **cici maļuku mukuri-ŋu**
Copilul a iubit cangurul.
15. **ciciku ŋuŋcuŋŋu ŋupalina ŋa-ŋi**
Mama copilului vă vede pe voi (DU).

(se continuă pe pagina următoare)

(a) Traduceți în limba română:

16. **emanuelŋa pica-ŋi**

17. **ŋanaŋamma cici naomiku ŋammuku mukuri-ŋaŋi**

(b) Traduceți în limba română în toate modurile posibile:

18. **pula ɲuntumma mamaku papa ɲa-ŋu**

(c) Traduceți în **limba I**:

19. *Naomi vine pentru Emanuel.*

20. *Voi(PL) ați alergat pentru noi(PL).*

21. *Tu ne iubesti pe noi(DU).*

22. *Câinele l-a iubit pe Emanuel.*

23. *Cangurul câinelui vă vede pe voi(PL).*

24. *Maria a dat oul tău pentru câine.*

△ **l, ŋ, ŋ** și **ɲ** sunt consoane. (Atenție! **l** ≠ **ɭ**; **n** ≠ **ŋ** ≠ **ɲ** ≠ **ɲ**.)
DU = dual (două persoane); PL = plural (mai mult de două persoane).
Emanuel, Naomi și *Maria* sunt nume de persoane.

—Vlad A. Neacșu

Restul acestei pagini a fost lăsat liber în mod intenționat.

Problema nr. 2 (20 de puncte). Mai jos sunt date câteva cuvinte în **limba II** și traduceri lor în limba română:

'ka ¹ a ⁵ ti ³	frunze de ka ¹	'ti ² ʔe ¹ a ¹ ne ¹	grădină de cassava
'ku ⁴³ te ⁴ e ³ ja ¹	sora soțului tău	'to ¹ ʔtʃi ⁵ ru ¹	hainele maimuței bufniță
'ku ⁴³ ʔa ¹	gura ta	'to ¹ ʔo ¹	gura celuilalt
'ku ⁴³ ʔu ⁴ ne ¹	întregul tău corp	'to ¹ ʔo ⁵ tʃi ¹	chiar maimuță bufniță
na ⁴ 'me ⁴³ ʔe ⁵ tʃi ¹	este chiar bun	'tʃau ¹ ʔtʃi ⁵ ru ¹	hainele mele
na ⁴ 'bu ³ ʔu ¹ ra ¹	este oarecum imatur	'tʃo ¹ ʔma ¹ ne ¹	trunchiul de copac al soției mele
'to ⁵ ne ¹	trunchiul de copac al maimuței bufniță	'tʃo ¹ me ⁴ na ² ʔã ²	bățul meu
	'to ¹ bi ²		mâncarea cu amidon a celuilalt
	'tʃo ¹ pa ³ ti ⁴		unghia mea
	'tʃau ¹ e ³ ja ¹ te ⁴		soțul surorii mele
	na ⁴ 'tʃi ¹ bi ²		mâncarea sa cu amidon este delicioasă
	na ⁴ 'tʃo ⁵ o ¹ ne ¹ ʔi ¹ ra ¹		grădina sa este oarecum albă
	'ŋo ³ ʔo ¹ a ¹ ne ¹		loc unde sunt mulți ŋo ³ ʔo ¹

(a) Care este traducerea literală (cuvânt cu cuvânt) a 'ŋo³ʔo¹a¹ne¹?

(b) Traduceți în limba română:

(c) Traduceți în **limba II**:

1. 'ka ⁵ ne ¹	7. este oarecum delicios
2. na ⁴ 'tʃo ¹ o ⁵ ti ³	8. hainele sale sunt chiar albe
3. 'ŋo ³ ʔo ¹ ʔi ⁵ tʃi ¹	9. întregul corp al soțului meu
4. 'to ¹ o ¹ ne ¹	10. mâncarea mea cu amidon
5. 'to ¹ ʔo ⁴ ne ¹	
6. 'tʃau ¹ ne ¹	

△ tʃ, ʃ, ŋ și ʔ sunt consoane. i este o vocală. au este un diftong; îl puteți considera o singură vocală. Semnul □ la începutul unei silabe marchează faptul că aceasta este accentuată. 1, 2, 3, 4, 5 și 43 denotă tonul silabei precedente.

Înălțimea tonurilor: jos = 1 < 2 < 3 < 4 < 5 = înalt; 43 = 4 ↘ 3.

O tildă sub o vocală (de exemplu ă) denotă pronunțarea stridentă a acesteia (prin laringalizare), pronunție care este de obicei percepută ca joasă și „scârțâită”. O tildă deasupra unei vocale (de exemplu â) denotă nazalizarea acesteia.

Maimuța bufniță este un tip de maimuță. Cassava este o plantă lemnoasă nativă Americii de Sud. ka¹ este un tip de pom fructifer. ŋo³ʔo¹ este un tip de pește. —Tsuyoshi Kobayashi

Problema nr. 3 (20 de puncte). Mai jos sunt date patru reprezentări diferite ale aceleiași număr:

Limba III (alfabet latin)	toddoba iyo sagaashan
Limba III (alfabet X)	ᠲᠣᠳᠳᠤᠪᠠ ᠶᠢᠣ ᠰᠠᠭᠠᠰᠢᠬᠠᠨ
Numerale X	ᠤᠵ
Numerale arabe	97

Mai jos sunt date zece egalități scrise folosind cele patru tipuri de sisteme de mai sus. Anumiți termeni lipsesc. Toate numerele care apar în egalități sunt numere întregi.

- [1] $\text{᠔ᠰ᠐᠐᠘ᠮ} + \text{ᠵ} = ᠑᠐$
- [2] $\text{᠘} \times \text{siddeed boqol} = ᠶ8᠐᠐$
- [3] $\text{᠑᠑} \times \text{ᠬᠢᠮᠤᠶ 9᠘ᠢ ᠲᠢᠬᠤᠰᠢᠭ} = ᠑᠘᠑$
- [4] $\text{ᠬᠢᠮᠤ} + \text{sagaal iyo sagaashan} = \text{boqol}$
- [5] $\text{᠘᠘} \times \text{ᠰᠶᠰ7ᠲᠰᠢ} = \text{᠘} \times \boxed{\text{A}}$
- [6] $\text{ᠬ} \times \boxed{\text{B}} = \text{ᠰᠶᠰ7 9᠘ᠢ ᠬᠢᠵᠢᠲᠢᠰ}$
- [7] $\text{ᠰᠶᠰ7 ᠶᠢᠬᠢᠵᠢᠨ 9᠘ᠢ ᠒᠑ᠢ 9᠘ᠢ ᠔9᠐᠐᠘ᠲᠰᠢ} \times \text{777} = \text{rug}$
- [8] $\text{᠔ᠰ8᠙᠒} \times \boxed{\text{C}} = \text{ᠶᠢᠬᠢᠵᠢᠨ} + \text{koob iyo toddobaatan}$
- [9] $\text{᠔9᠐᠐᠘᠐ ᠶᠢᠬᠢᠵᠢᠨ 9᠘ᠢ ᠒9ᠮ᠐᠑ᠢ} = \text{᠘᠘ᠤ} + \text{lix boqol iyo koow}$
- [10] $\text{᠒᠑ᠶᠢ ᠬᠢᠵ 9᠘ᠢ ᠬᠢᠮᠤᠶ 9᠘ᠢ ᠒᠑ᠶ᠑ᠲᠰᠢ} = 2021 = \boxed{\text{D}}$

(a) Completați spațiile (A–D) folosind **numerale X**.

(b) Scrieți egalitățile [1–9] cu **numerale arabe**.

(c) Scrieți în **limba III** (alfabet latin):

E. 401   F. ᠘᠐ᠪᠶ G. $\text{ᠬᠢᠵ 9᠘ᠢ ᠶᠢᠬᠢᠵᠢᠨ 9᠘ᠢ ᠔ᠢᠰᠠᠰᠢᠭ}$

(d) Scrieți în **limba III** (alfabet X):

H. 71   I. ᠤᠵᠠᠶ J. $\text{saddex iyo afartan}$

(!) O explicație suplimentară, pe lângă răspunsuri, nu se cere și nici nu va fi notată.

Problema nr. 4 (20 de puncte). Mai jos sunt date câteva forme verbale în **limba IV** și traduceriile lor în limba română:

yaka	<i>tu o naști</i>	ddʹaddʹaka	<i>tu ai căzut</i>
dʹifaxən	<i>ele o ascund</i>	kšikšaxən	<i>ele m-au prins</i>
kakati	<i>eu le ajut</i>	bʹabʹadžabʹabʹadža	<i>ele au putrezit</i>
dadʹamu	<i>noi cădem</i>	dʹifachadʹifa	<i>ea te-a ascuns</i>
katakata	<i>ea a ajutat-o</i>	kakatamukakata	<i>ea ne-a ajutat</i>
dʹidʹifaka	<i>tu le ascunzi</i>	yiyaxən	<i>ele m-au născut</i>
šana	<i>ele știu</i>	kašakuni	<i>voi le prindeți</i>
chali	<i>eu o fur</i>	yaya	<i>ea le naște</i> / <i>ea a născut-o</i>

(a) Traduceți în limba română:

1. **kšachakši**
2. **kakatachunikakatamu**
3. **katakataxən**
4. **bʹadža**

(b) Traduceți în **limba IV**:

5. *ea v-a prins*
6. *noi o ascundem*
7. *ele au căzut*
8. *ele le-au născut*
9. *tu le-ai furat*
10. *eu am știut*

△ **x** și **ch** sunt consoane ce se pronunță folosind aceeași parte a limbii ca **k**. **bʹ**, **dʹ**, **dž**, **š** și **y** sunt consoane. **ə** este o vocală.
—Chih-Chun Wang

Restul acestei pagini a fost lăsat liber în mod intenționat.

Problema nr. 5 (20 de puncte). Mai jos sunt date câteva propoziții în **limba V** și traducерile lor în limba română:

1. **q'ínéysù gkòᅅgkòrisà khé'éwáá**
Un vânător (F) a adus niște cocoși.
2. **tíméysù gkógkósà x'èésú**
Un bucătar (F) a jupuit o găină.
3. **múkkùmè gkógkó khé'éwáátchú**
O vacă nu a adus niște găini.
4. **gkòᅅgkòrì múkkùmè'à kàású**
Niște cocoși au lovit o vacă.
5. **q'ínéysò kkámbà kàáyétchógé**
Aparent, niște vânători nu au lovit un taur.
6. **tíméy q'ínéy khééyétchèégé**
Aparent, un bucătar (M) nu a adus un vânător (M).
7. **q'ínéysò gkógkógé'à x'èésú**
Aparent, niște vânători au jupuit o găină.
8. **q'ínéysò gkógkó'à kǎ'ǎwáá**
Niște vânători au lovit niște găini.
9. **gkòᅅgkòrì q'ínéyà khééyé**
Un cocoș a adus un vânător (M).
10. **tíméysù gkógkó kǎ'ǎwáátchúgé**
Aparent, un bucătar (F) nu a lovit niște găini.
11. **q'ínéy tíméysògéà kàá'ín**
Aparent, un vânător (M) a lovit niște bucătari.
12. **q'ínéysò tíméysò x'èé'íntchó**
Niște vânători nu au jupuit niște bucătari.
13. **gkòᅅgkòrì q'ínéysò khéé'íntchó**
Niște cocoși nu au adus niște vânători.
14. **tíméy gkòᅅgkòrì kǎ'ǎwáátchèé**
Un bucătar (M) nu a lovit niște cocoși.

Mai jos sunt date alte câteva cuvinte în **limba V** și traducерile lor în limba română:

nqáméy — un fierar (M);   **bálóó** — a păstori;   **tégká** — un leopard (M/F).

(se continuă pe pagina următoare)

(a) Traduceți în limba română:

15. tímèy gkòṅkórìgèà x'èéyè
16. nqàméysù tíméysùsà khéésú
17. kkámbà tégká kàásútchógé
18. múkkùmè q'ínéysòsà bálóó'ín

(b) Traduceți în limba V:

19. Niște bucătari au păstorit niște găini.
20. Aparent, un fierar (F) nu a jupuit niște leopardzi.
21. Un leopard (F) nu a păstorit un cocoș.
22. Aparent, un taur nu a adus niște bucătari.
23. Aparent, un vânător (M) a adus niște fierari.

△ gk, kh, kk, tch, nq, ŋ, q', x' și ' sunt consoane. Semnele ◻, ◻, ◻ marchează tonul jos, înalt și respectiv ascendent (jos ↗ înalt). Un cerc sub o vocală (de exemplu: ă) marchează devocalizarea acesteia.

M = masculin (bărbat/mascul); F = feminin (femeie/femelă).

—Shen-Chang Huang

Editor-șef:

- Rujul Gandhi

Editori:

- Shinjini Ghosh
- Shen-Chang Huang
- Minkyu Kim (editor tehnic)
- Tsuyoshi Kobayashi
- Yuyang Liu
- Vlad A. Neacșu
- Aalok Sathe
- Chih-Chun Wang
- Jaeyeong Yang
- Yung-Jui Yao

Textul în limba română:

- Vlad A. Neacșu

Colaboratori externi:

- Hoju Cha
- Tung-Le Pan
- Hansol Pi
- Henry Wu

Succes!